

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
імені ІВАНА ЗЯЗЮНА**

К.В. Годлевська

**ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ
ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ**

освітня програма дистанційного курсу

Київ – 2021

УДК: [378.094:378.4]:37.011.11.3-051:373.3(100)

Рецензенти:

Вовк М.П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

Мільто Л.О., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки і психології вищої школи Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (протокол № 4 від 26 квітня 2021р.)

Годлевська К.В. Професійна підготовка вчителів старшої школи у зарубіжних країнах: освітня програма дистанційного курсу. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2021. 24 с.

Основою освітньої програми є розгляд актуальних питань професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах. Аналіз його змісту, форм і методів організації дає змогу окреслити можливості використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду педагогічної освіти у системі вищої і післядипломної педагогічної освіти України. У програмі представлено теми, які розкривають стан підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах, особливості педагогічної практики і стажування в школі, шляхи подальшого професійного розвитку. Зміст програми передбачає ознайомлення з нормативно-правовою базою педагогічної освіти у зарубіжних країнах, розгляд теоретико-методологічних і методичних основ неперервного професійного розвитку педагогів за кордоном.

Упровадження освітньої програми сприятиме розвитку методології проведення порівняльно-педагогічних досліджень з порівняльної педагогіки, а також залученню викладачів і студентів до перспективного зарубіжного досвіду в аспекті трансформації педагогічної освіти в розвинених європейських країнах.

Освітня програма може використовуватись викладачами закладів вищої та післядипломної педагогічної освіти. Вона стане корисною науковцям, педагогічним працівникам, керівникам закладів освіти різного рівня, магістрантам і студентам, а також тим, хто цікавиться розвитком педагогічної освіти у зарубіжних країнах.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність. Якісна професійна підготовки майбутніх учителів старшої школи є актуальною проблемою сучасності, оскільки саме це є фундаментальною основою формування нової генерації фахівців. Як зазначено в Концепції «Нова українська школа» (2016), держава потребує підготовки вчителя, здатного працювати в умовах інноваційних змін, що відбуваються в освітній сфері, адекватно реагувати на виклики часу, реалізовувати нові освітні стандарти на засадах педагогіки співробітництва, інноваційності; якому під силу формувати цілісну особистість в умовах цифрової трансформації освіти. Про важливість підготовки компетентного вчителя старшої школи також наголошується у Законах України «Про вищу освіту» (2014р.), «Про освіту» (2017р.), Національній стратегії розвитку освіти України на 2015–2025 рр., Наказу МОН України № 408 від 08.04.2015р. «Про затвердження Положення про наукові профільні школи учнівської молоді». У вітчизняній педагогічній науці та практиці нагальним визначається запровадження профільних шкіл, що зумовлено необхідністю вирішення соціально-освітніх завдань сучасного українського суспільства на шляху євроінтеграції, що передбачає створення умов для реалізації творчих та інтелектуальних запитів підростаючого покоління, свідомий вибір майбутньої професії, розвиток інтелектуальної, високоосвіченої, соціально активної та національно свідомої особистості. Необхідність технологізації освітнього процесу в умовах старшої школи, що має забезпечуватися якісною професійною підготовкою майбутніх учителів, визначена державною стратегією реформування і розвитку системи освіти.

Ця програма дозволить слухачам ознайомитись із передовим зарубіжним досвідом підготовки вчителів старшої школи, зокрема Австралії, Туреччини, Угорщини, Фінляндії та виокремити лусні ідеї для втілення їх в українській педагогічній освіті.

Мета професійний розвиток педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, консультантів центрів професійного розвитку педагогів у регіонах, тренерів з неформального навчання відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти; опанування кращих зарубіжних практик модернізації підготовки вчителів старшої школи; розвиток професійних компетентностей щодо здійснення якісної викладацької, дослідницької, вчительської діяльності з урахуванням сучасних тенденцій педагогічної освіти у зарубіжжі; підвищення рівня дослідницької, викладацької, вчительської культури на основі сучасних інновацій у сфері педагогічної освіти України та зарубіжжя.

Компетентності, що удосконалюються під час запровадження освітньої програми:

Загальні:

- знання і розуміння предметної галузі і професійної діяльності;
- здатність використовувати сучасні ІКТ та діджитал-технології у професійній діяльності;
- здатність до особистісного і професійного розвитку;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність застосовувати кращі практики у професійній діяльності;
- здатність до критичної орієнтації у медіасередовищі.

Професійні компетентності:

- порівняльно-педагогічна компетентність, що включає вивчення передового світового досвіду підготовки вчителів старшої школи та виявлення конструктивних ідей для впровадження в українську педагогічну освіту;
- інноваційна компетентність, що включає вміння адаптовувати технології навчання з урахуванням індивідуальних освітніх потреб та використовувати інноваційні технології у сфері педагогічної;

- педагогічна майстерність як здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі педагогічної освіти, що передбачає ґрунтовне переосмислення наявних та створення нових цілісних знань на основі кращих зарубіжних практик;
- інформаційно-цифрова компетентність як вміння використовувати сучасні ІКТ-технології, комунікувати у різноманітних мережевих контекстах; якісне застосування цифрових сервісів й інструментів у дослідницькій і викладацькій діяльності;
- медіаосвітня компетентність як здатність розуміти і критично оцінювати різні аспекти цифрових медіа і медіаконтенту у професійній та повсякденній діяльності;
- дослідницька компетентність, що реалізується у здійсненні якісного дослідницького пошуку та використанні дослідницьких результатів у професійній діяльності на засадах академічної доброчесності;
- соціально-емоційна компетентність як здатності здійснювати психологічний супровід здобувачів освіти – учнів, студентів, магістрантів, аспірантів, різних категорій дорослих з урахуванням сучасних соціальних викликів.

Програмні результати навчання:

- ✓ Знання теоретичних засад професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах.
- ✓ Здатність дослідити організацію підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах.
- ✓ Вміння проаналізувати зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах.
- ✓ Вміння застосовувати форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи на основі запозиченого передового досвіду зарубіжжя.
- ✓ Здатність до використання передових практик медіаосвіти.

- ✓ Здатність використовувати прогресивні ідеї зарубіжного досвіду в теорії і практиці реформування сучасної системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Україні.

Навчальні заняття за програмою проходять в дистанційному форматі (курс може бути розміщений у Google Classroom, середовищі Moodle, сайті ЗВО тощо).

Навчально-методичне забезпечення

Програма складається з 3 модулів, що розподілені на 10 тем, які розраховані на 60 академічних годин або 2 кредити ЄКТС.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. При проходженню дистанційного курсу використовуються: комп'ютер (ноутбук) з відповідним програмним забезпеченням (Google Drive, MS Excel, MyTestX, Майстер-Тест, BubblUs, LOOPY, eBook Maestro та ін.); доступ до швидкісного Інтернету; мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачами.

Цільова група: науковці, викладачі і студенти вищих, фахових передвищих закладів освіти, закладів безперервної педагогічної освіти для використання в процесі підготовки та підвищення кваліфікації фахівців педагогічного профілю за галуззю 01.

Підходи до викладання та навчання. Стиль навчання – активний, що дає можливість слухачу дистанційних курсів обрати предмет та організувати час. Лекційні курси поєднуються з семінарами та робочими зустрічами. Переважно навчання відбувається в малих групах (до 20 осіб), з дискусіями та підготовкою презентацій самостійно та в малих групах.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

ВСТУП

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Тема 1. Проблеми професійної підготовки вчителів старшої школи у педагогічній науці

Тема 2. Законодавче забезпечення модернізації системи професійної підготовки вчителів старшої школи в зарубіжних країнах (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Тема 1. Організація підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Тема 2. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Тема 3. Форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Тема 4. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Модуль 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Тема 1. Медіаосвіта як важлива складова професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн

Тема 2. Інформатизація навчального процесу як умова підвищення ефективності професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн

Тема 3. Можливості використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду в теорії і практиці реформування сучасної системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Україні.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Тема	Всього годин	Лекційних	Практичних
1.	Вступ	2	2	–
	Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	6	4	2
2.	Тема 1. Проблеми професійної підготовки вчителів старшої школи у педагогічній науці	2	2	–
3.	Тема 2. Законодавче забезпечення модернізації системи професійної підготовки вчителів старшої школи в зарубіжних країнах (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)	4	2	2
	Модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ	40	16	24
4.	Тема 1. Організація підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)	10	4	6
5.	Тема 2. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи	10	4	6

	у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)			
6.	<i>Тема 3.</i> Форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)	10	4	6
7.	<i>Тема 4.</i> Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)	10	4	6
	Модуль 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	12	6	6
8.	<i>Тема 1.</i> Медіаосвіта як важлива складова професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн	4	2	2
9.	<i>Тема 2.</i> Інформатизація навчального процесу як умова підвищення ефективності професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн	4	2	2

10.	<p style="text-align: center;"><i>Тема 3. Можливості використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду в теорії і практиці реформування сучасної системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Україні.</i></p>	4	2	2
<i>Всього</i>		60	28	32

ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ВСТУП

У вступі обґрунтовано актуальність освітньої програми дистанційного курсу, визначено його мету, програмні результати, методи викладання і оцінювання.

Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Тема 1. Проблеми професійної підготовки вчителів старшої школи у педагогічній науці

Аналіз стану дослідження проблеми професійної підготовки вчителів старшої школи у педагогічній теорії.

Характеристика ключових понять.

Тема 2. Законодавче забезпечення модернізації системи професійної підготовки вчителів старшої школи в зарубіжних країнах (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Визначення основних суспільно-політичних, організаційно-педагогічних передумови й особливостей становлення і розвитку системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Австралії, Туреччині, Угорщині, Фінляндії.

Нормативно-правове забезпечення системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Австралії, Туреччині, Угорщині, Фінляндії.

Модуль 2. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Тема 1. Організація підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країнах (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Розгалуженість мережі закладів вищої педагогічної освіти у зарубіжних країнах. Структурні особливості підготовки вчителів старшої школи в ЗВО.

Освітньо-кваліфікаційні рівні та наукові ступені в галузі педагогічної освіти зарубіжних країн, зокрема Австралії, Туреччині, Угорщині, Фінляндії. Організація діяльності педагогічних ЗВО в країнах зарубіжжя. Вплив глобалізаційних процесів на генезу концепцій змісту світової системи педагогічної освіти.

Тема 2. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у Австралії. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи в Угорщині. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у Фінляндії. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у Туреччині.

Навчальні програми, їх структура, різноманітність і особливості. Класифікація програм підготовки вчителів старшої школи. Випереджальний характер навчальних програм, їх гнучкість, відповідність змісту потребам та інтересам людини, впровадження інформаційних технологій та формування єдиного інформаційно-освітнього простору.

Тема 3. Форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині)

Форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи у Австралії. Форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи в Угорщині. Форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи в Фінляндії. Форми, методи і технології навчання вчителів старшої школи у Туреччині.

Тема 4. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині).

Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів старшої школи у Австралії. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів старшої школи в Угорщині. Педагогічна практика в системі професійної

підготовки вчителів старшої школи у Фінляндії. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів старшої школи у Туреччині.

Модуль 3. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Тема 1. Медіаосвіта як важлива складова професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн

Медіаосвіта як дієвий засіб реалізації випереджального підходу в процесі професійної підготовки, чинник підвищення якості навчання у коледжах та університетах, інноваційна складова професійної підготовки майбутніх учителів, важливість якої детермінується необхідністю формування їхньої медіаграмотності й готовності застосовувати сучасні технології медіаосвіти у навчальному процесі.

Тема 2. Інформатизація навчального процесу як умова підвищення ефективності професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн

Використання інформаційних технологій у навчальному процесі як чинник оновлення цілей і змісту навчання, форм і методів навчальної діяльності, розроблення навчально-методичного забезпечення нового покоління, підвищення ефективності.

Тема 3. Можливості використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду в теорії і практиці реформування сучасної системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Україні.

Методичні рекомендації щодо можливостей використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду в педагогічній освіті.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: поточне опитування, бліц-опитування; оцінювання активності під час лекції та практичних занять; оцінки виконання практичних та творчо-пошукових завдань; оцінки за виступи та презентації, відповіді на питання та завдання самоконтролю, оцінка за виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання; графічний контроль; програмований контроль; самооцінювання, оцінка за підсумковий контроль (тести та практичне завдання),

Форма контролю: залік проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні та передбачає проходження тестування та презентацію результатів виконання практичного завдання.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекція, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань, умінь та навичок з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

Оцінювання знань, умінь та навичок з дисципліни здійснюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

«незадовільно» - слухач має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допущено суттєві помилки; планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

«задовільно» - слухач володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має елементарні, нестійкі навички виконання завдань.

«добре» - слухач вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці; за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання.

«відмінно» - слухач вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших аспірантів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує інформаційно-комунікаційні технології для поповнення власних знань; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості до набуття професійних компетентностей. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять з дистанційного курсу – усне опитування слухачів; оцінювання активності під час лекції та практичних занять; рівень виконання практичних та творчо-пошукових завдань; створення презентацій; відповіді на питання та завдання самоконтролю; виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання; графічний контроль; програмований контроль; самооцінювання.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні, або на окремих його завершальних етапах. Підсумковий контроль передбачає залік, який включає проходження тестів й виконання та презентацію практичного завдання.

Результати поточного та підсумкового контролю визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль									Залікова робота	Сума
Модуль 1		Модуль 2				Модуль 3				
T1	T2	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3		
5	10	10	10	10	10	10	10	15	20	100

T1, T2 ... – теми модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПЕРЕЛІК ЗАЛКОВИХ ПИТАНЬ

1. Проблеми професійної підготовки вчителів старшої школи у педагогічній науці
2. Нормативно-правове забезпечення системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Австралії.
3. Нормативно-правове забезпечення системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Туреччині.
4. Нормативно-правове забезпечення системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Угорщині.
5. Нормативно-правове забезпечення системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Фінляндії.
6. Структурні особливості підготовки вчителів старшої школи в ЗВО
7. Організація діяльності педагогічних ЗВО в країнах зарубіжжя.
8. Вплив глобалізаційних процесів на генезу концепцій змісту світової системи педагогічної освіти.
9. Організація підготовки вчителів старшої школи у Австралії
10. Організація підготовки вчителів старшої школи в Угорщині
11. Організація підготовки вчителів старшої школи у Туреччині
12. Організація підготовки вчителів старшої школи у Фінляндії
13. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у Австралії.
14. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи в Угорщині.
15. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у Фінляндії.
16. Зміст професійної підготовки вчителів старшої школи у Туреччині.
17. Навчальні програми, їх структура, різноманітність і особливості.
18. Класифікація програм підготовки вчителів старшої школи.
19. Форми навчання вчителів старшої школи у зарубіжних країн
20. Методи навчання вчителів старшої школи у зарубіжних країн

21. Технології навчання вчителів старшої школи у зарубіжних країн
22. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн (Австралії, Угорщині, Фінляндії, Туреччині).
23. Медіаосвіта як важлива складова професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн
24. Інформатизація навчального процесу як умова підвищення ефективності професійної підготовки вчителів старшої школи у зарубіжних країн
25. Можливості використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду в теорії і практиці реформування сучасної системи професійної підготовки вчителів старшої школи в Україні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Закон України: Про вищу освіту. №1556-VII. (2014). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Закон України: Про освіту. №2145-VIII. (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- Про затвердження Національної рамки кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України. Опис від 23.11.2011 № 1341. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>
- Проект Закону України «Про Національну систему кваліфікацій» від 03.08.2020 № 3859-1 <https://ips.ligazakon.net/document/JI02884A?an=25>
- Akiba, M., LeTendre, G., & Scribner, J. (2007). Teacher quality, opportunity gap and national achievement in 46 countries. *Educational Researcher*, 36 (7), 369–387.
- Barber, M., & Mourshed, M. (2007). *How the best performing school systems come out on top*. New York, NY: McKinsey & Co.
- Barnett R. (1992). The Idea of Quality: Voicing the Educational. *Higher Education Quarterly*. Vol 46 (1). <https://doi.org/10.1111/j.1468-2273.1992.tb01581.x>
- Bunge, N. (2018, November 27). *Students evaluating teachers doesn't just hurt teachers, it hurts students*. The Chronicle of Higher Education.
- Cheng, Y.C. (1996), *The Pursuit of School Effectiveness: Theory, Policy, and Research*, The Hong Kong Institute of Educational Research, The Chinese University of Hong Kong, Hong Kong.
- Cochran-Smith, M., Feiman-Nemser, S., & McIntyre, D. J. (Eds.). (2008). *Handbook of research on teacher education: Enduring questions in changing contexts* (3rd ed.). New York, NY: Routledge.).
- Drennan, L. T. (2000). *Total quality management in higher education: An evaluation of the impact of assessment and audit on the quality of teaching and learning in the Scottish Universities* (Doctoral dissertation). University of Glasgow.

- European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA). (n.d.). *ENQA in a nutshell*. Brussels, Belgium: ENQA. Retrieved from www.engq.eu/profie.lasso
- Eurydice. (2006). *Quality assurance in teacher education in Europe*. Brussels, Belgium: European Commission.
- Eurydice. (2009). *Higher education in Europe: Developments in the Bologna process*. Brussels, Belgium: European Commission.
- Garvin, D. A. 1988. *Managing Quality: The Strategic and Competitive Edge*. Cambridge, Mass: Harvard Business School.
- Geda, A. G. (2014). *Quality assurance policy and practice in higher education institutions in Ethiopia* (Doctoral dissertation). University of South Africa).
- Hanushek, E., & Rivkin, S. (2004). How to improve the supply of high quality teachers. In D. Ravitch (Ed.), *Brookings papers on education policy* (pp. 7–44). Washington, DC: Brookings Institution.
- Harman, G. S., & Meek, V. L. (2000). *Repositioning quality assurance and accreditation in Australian higher education*. Canberra, Australia: Department of Education, Training and Youth Affairs.
- Harvey, L. (1998) An assessment of past and current approaches to quality in higher education. *Australian Journal of Education*, Vol. 42, No. 3, November).
- Harvey, L. (2007). Quality culture, quality assurance and impact. Overview of discussions. In L. Bollaert, S. Brus, B. Curvale, L. Harvey, E. Helle, H. Toft, A. Sursock (Eds.), *Embedding Quality Culture in Higher Education, EUA Case Studies* (pp. 81-84). Brussels, Belgium: European University Association.
- Harvey, L., & Green, D. (1993). Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18 (1), 9-34.
- Hayward, F. M. (2006, June). *Quality assurance and accreditation of higher education in Africa*. Paper presented at the Conference on Higher Education Reform in Francophone Africa: Understanding the Keys of Success.

- Hernández, R. (2012). Does continuous assessment in higher education support student learning? *Higher Education*, 64(4), 489-502.
- Ingersoll, R. (2007). *A comparative study of teacher preparation and qualifications in six nations*. (CPRE Policy Brief RB 47). Philadelphia, PA: University of Pennsylvania, Consortium for Policy Research in Education.
- Ingvarson, L., & Rowley, G. (2017). Quality assurance in teacher education and outcomes: A study of 17 countries. *Educational Researcher*, 46 (4), 177-193.
- Kahsay, M. N. (2012). *Quality and quality assurance in Ethiopian higher education: Critical issues and practical implications*. (Doctoral dissertation). University of Twente.
- Kang, N. H., & Hong, M. (2008). Achieving excellence in teacher workforce and equity in learning opportunities in South Korea. *Educational Researcher*, 37(4), 200–207.
- Kigozi, E. (2020). Quality Assurance Practices Applied in PTTCs: Listening to the Student Teachers' Voice Through Focus Group Discussion. *Educational Process: International Journal*, 9 (1), 23-42.
- Krečič, M. J., & Grmek, M. I. (2010). Teachers' conceptions of self-regulated learning—A comparative study by level of professional development. *Odgojne Znanosti*, 12(2), 399-412.
- Martin, M., & Stella, A. (2007). *External Quality Assurance in Higher Education: Making Choices*. *Fundamentals of Educational Planning* 85. Paris, France: International Institute for Educational Planning (IIEP) UNESCO).
- OECD. (2005). *Teachers matter: Attracting, developing and retaining effective teachers*. Paris, France: OECD.
- Olsen, B. (2021). Teacher quality around the world: what's currently happening and how can the present inform the future?, *European Journal of Teacher Education*, 44:3, 293-294.

- Prince, C. D., Koppich, J., Azar, T. M., Bhatt, M., & Witham, P. J. (n. d.). *What do we know about the relationship between student achievement and teachers' educational attainment and experience, which is the traditional way that teacher salaries are determined?* Center for Educator Compensation Reform Research Synthesis. Retrieved from [http://cecr.ed.gov/guides/researchSyntheses/Research%20Synthesis Q%20A2.pdf](http://cecr.ed.gov/guides/researchSyntheses/Research%20Synthesis%20Q%20A2.pdf)
- Rind, I. A., & Mari, M. A. (2019). Analysing the impact of external examination on teaching and learning of English at the secondary level education. *Cogent Education*, 6(1).
- Ryan, T. (2015). Quality assurance in higher education: A review of literature. *Higher Learning Research Communications*, 2015 (4), Art. 1.
- Spooren, P., Brockx, B., & Mortelmans, D. (2013). On the validity of student evaluation of teaching: The state of the art. *Review of Educational Research*, 83(4), 598-642.
- Sywelem, M. M. (2009). Higher Education Accreditation in View of International Contemporary Attitudes. *Online Submission*, 2(2), 41-54.
- Thielsch, M. T., Brinkmüller, B., & Forthmann, B. (2018). Reasons for responding in student evaluation of teaching. *Studies in Educational Evaluation*, 56, 189-196.
- Wang, A., Coleman, A. B., Coley, R. J., & Phelps, R. P. (2003). *Preparing teachers around the world*. Princeton, NJ: Educational Testing Service.
- Wang, A., Coleman, A. B., Coley, R. J., & Phelps, R. P. (2003). *Preparing teachers around the world*. Princeton, NJ: Educational Testing Service.
- Wilson, S., Floden, R., & Ferrini-Mundy, J. (2001). *Teacher preparation research: Current knowledge gaps and recommendations*. Seattle, WA: Center for the Study of Teaching and Policy.
- Woodhouse, D. (1999). Quality and quality assurance. In *Quality and Internationalisation in Higher Education* (pp. 29-44). Paris, France: Organisation for Economic Co-Operation and Development.

Zumwalt, K., & Craig, E. (2005). Teachers' characteristics: Research on the indicators of quality. In M. Cochran-Smith & K. Zeichner (Eds.), *Studying teacher education: The report of the AERA Panel on Research and Teacher Education* (pp. 157–260). Washington, DC: American Educational Research Association.